

Silah ruhsatı almak için başvuranlarda bireysel silahlanma nedenleri ile bağlanma stilleri ve bilinçli farkındalık arasındaki ilişki

The relationship between attachment and conscious awareness and the reasons for armament in people applying for gun license

 Meltem Puşuroğlu¹,
0000-0002-1970-3262

 Mehmet Baltacıoğlu¹,
0000-0003-3332-7117

 Hediye Aktürk²,
0000-0002-4769-8472

 Çiçek Hocaoğlu¹
0000-0001-6613-4317

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Rize, Türkiye.

²Rize Devlet Hastanesi Psikiyatri Kliniği, Rize, Türkiye.

Corresponding author: Meltem Puşuroğlu, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Rize, Türkiye. E-mail: meltempusuroglu@gmail.com

Cite as: Puşuroğlu M, Baltacıoğlu M, Aktürk H, Hocaoğlu Ç. Silah ruhsatı almak için başvuranlarda bireysel silahlanma nedenleri ile bağlanma stilleri ve bilinçli farkındalık arasındaki ilişki. J For Med 2022;36(3):96-101.

ABSTRACT

Introduction: The relationship between the reasons for armament and psychological symptoms is important in reducing individual armament. Our study, it was aimed to investigate the relationship between the reasons for obtaining a gun license and the attachment styles and mindfulness of people who applied for a gun license.

Method: 207 people who applied for a gun license and were eligible for a gun license were included in the study. In addition to routine clinical examinations, sociodemographic data form, The Mindful Attention Awareness Scale (MAAS) and Experiences in Close Relationships Inventory II (ECRI-II) were applied to the participants.

Results: 50 (24.2%) of the participants stated that the reason for obtaining a gun license was a personal hobby, 55 (26.6%) professional necessity, 77 (37.2%) stated that it was for personal safety. 25 of the participants (12.1%) stated that they wanted to get the license for the weapon inherited from the family. While a moderately large (effect size=0.49) significant difference was found between the groups for MAAS scores ($p=0.018$), no significant difference was found in the ECRI-II avoidant sub-dimension, anxious sub-dimension, and total score. (avoidant $p=0.348$; anxious $p=0.29$; total $p=0.788$). MAAS scores were found to be significantly lower in individuals who applied for a gun license for individual security purposes ($p=0.011$; $p=0.019$; $p=0.029$)

Conclusion: Individual armament is an important public health problem all over the world. In our study, it is noteworthy that the first reason for gun license applications is to ensure individual security and the low level of mindfulness of those who have this application. Evaluation of mindfulness levels in gun license applications may be important in preventing individual armament.

Key words: shotguns, mindfulness, attachment

ÖZET

Giriş: Bireysel silahlanmanın azaltılmasında silahlanma nedenleri ile ruhsal belirtiler arasındaki ilişki önemlidir. Çalışmamızda silah ruhsatı için başvuran kişilerin silah ruhsatı alma nedenleri ile bağlanma stilleri, bilinçli farkındalıklarının ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya silah ruhsatı başvurusunda bulunan ve silah ruhsatı almaya uygun olan 207 kişi dahil edilmiştir. Katılımcılara rutin klinik incelemelerin yanı sıra sosyodemografik veri formu, Bilinçli Farkındalık Ölçeği (BİFÖ) ve Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE-II) uygulanmıştır.

Bulgular: Silah ruhsatı alma nedeni olarak katılımcıların 50'si (%24,2) kişisel hobi, 55'i (%26,6) mesleki gereklilik, 77'si (%37,2) bireysel güvenliğini sağlamak amaçlı olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 25'i (%12,1) ise aileden kalan silah için ruhsat almak istediklerini bildirmiştir. Gruplar arasında BİFÖ puanları için orta büyüklükte (etki büyüklüğü=0,49) anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0,018$), YİYE-II kaçınan alt boyutu, kaygılı alt boyutu ve toplam puanında anlamlı farklılık saptanmamıştır (kaçınan $p=0,348$; kaygılı $p=0,29$; toplam $p=0,788$). Bireysel güvenlik amaçlı silah ruhsatı başvurusunda bulunan kişilerde BİFÖ puanları anlamlı şekilde düşük bulunmuştur ($p=0,011$; $p=0,019$; $p=0,029$).

Sonuç: Bireysel silahlanma tüm dünyada önemli bir halk sağlığı sorunudur. Çalışmamızda silah ruhsatı başvuru nedenleri arasında ilk sırada bireysel güvenliğini sağlamak ve bu başvuruya sahip kişilerin bilinçli farkındalıklarının düşük olması dikkat çekicidir. Bireysel silahlanmanın önlenmesinde silah ruhsatı başvurularında bilinçli farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesi önemli olabilir.

Anahtar kelimeler: ateşli silahlar, farkındalık, bağlanma

GİRİŞ

Ülkelerin güvenlik birimlerinin silahlanması dışında bireysel silahlanma her geçen gün artmaktadır. Giderek artan bu oran kişisel bir sorun olmaktan çok toplumsal ve tüm dünyayı ilgilendiren bir sorun haline gelmektedir. İlk çağlardan bu yana insanlığı her zaman içgüdüsel olarak kendini korumaya yeltenmiştir. Tüm dünyada ve ülkemizde silahlı yaralanmalarla binlerce insan hayatını kaybetmektedir (1, 2). Türkiye'de silah ruhsatı

alabilmek için sağlık kurulu onayı gerekmektedir. Ruhsatlı silahlanmanın yanı sıra bir o kadar da ruhsatsız silahlanma mevcuttur (3).

Bağlanma bebekle bakım verenin arasında erken dönemde kurulan güvenli bağıdır. Bebeğin büyüme sürecinde dünyaya uyum sağlaması, güvenli ve sağlıklı kişilik gelişimini tamamlaması açısından önemli koruyucu bir rolü vardır. Bağlanmanın erişkinlik dönemi birçok psikopatoloji ile ilgisi günümüzde

araştırılmaktadır. Depresif bozukluk, psikotik bozukluklar, kişilik bozukluğu, anksiyete bozuklukları, davranış sorunları, alkol madde bağımlılığı gibi birçok tanı ile ilişkisi bildirilmiştir (4-6). Bağlanma ile stresli durumlarda gösterilen tepki arasında ilişki bulunmaktadır. Çocukluk döneminde bakım vereni ile güvenli bağlanma stili geliştirmiş kişilerde öfke kontrolü ve sorun ozme becerileri daha iyidir (7).

Bilinçli farkındalık kişinin kendi kapasitesinin ve duygularının farkında olması şeklinde tanımlanabilir. Bilişsel kapasiteyi ve kullanımını artırır. Farkındalığın artışı ile stres yönetimi de daha güçlü olur (8). Gunumuzde bireysel silahlanmanın altında birçok sebep yatmaktadır. Bazı çalışmalarda silahlanmanın altında yatan tehdit algısındaki yükseklikten söz edilmektedir (1). Ancak bu noktada silahlanma motivasyonunun altında yatan sebeplere dair literatür verisi kısıtlıdır. Giderek yaygınlaşan silahlanmanın kitlesel güvenlik açısından artan bir sorun oluşturduğu açıktır (9). Ortalama her 5 olumden birinin ateşli silaha bağlı olduğu duşunulduğunde ateşli silahların kullanımı ve denetiminin önemi görülmektedir (10). Bu anlamda silah ruhsatı ile ilgili karar verme süreci sağlık kurullarında hizmet veren hekimler için de zorlayıcı bir konudur. Kesitsel bir muayene ile psikopatolojilerin ayırt edilme guluğu hekimleri zorlayan alanlardan biridir. Kısa süreli yapılan ruhsal değerlendirmeler kişinin silah ruhsatı almasına uygun olup olmadığını değerlendirmekte yetersiz kalabilmektedir. Çalışmamızda kişilerin silah ruhsatı alma nedenlerinin duygusal farkındalıkları ve bağlanma stilleri ile ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Literatürde bu konuda yapılmış çalışmalar kısıtlıdır. Silahlanma ve altında yatan sebeplere yeni bir bakış aası geliştirmek ve bireysel silahlanma konusunda farkındalık sağlamak yönünden literatüre katkı sağlayacaktır.

YÖNTEM

Çalışmamız ruh sağlığı ve hastalıkları polikliniğine Nisan 2022- Temmuz 2022 tarihinde silah ruhsatı almak için başvuran 207 kişi ile yapılmıştır. Sağlık kuruluna silah ruhsatı için başvuran kişiler rutin uygulamada psikiyatri polikliniğine yönlendirilmektedir. Silah ruhsatı başvurularında kişilere Minnesota ok Yönlü Kişilik Envanteri, Semptom Tarama Listesi, Barrat Dürtüsellik Ölçeği uygulanmakta, idrarda psikoaktif madde taraması yapılmaktadır. Herhangi bir ruhsal hastalığı bulunan, halen psikiyatrik tedavisi devam eden, psikometrik testleri uygun olmayan, idrarda psikoaktif madde pozitifliği olan kişilere silah ruhsatı onayı verilmemektedir. Yapılan tüm değerlendirmeler neticesinde uygun olduğuna kanaat getirilen kişilere silah ruhsatı onayı verilmektedir. Çalışmamıza dahil edilme kriterlerini karşılayan ve silah ruhsatı alabilmeye uygun olan toplam 207 kişi dahil edilmiştir. Çalışmamıza dahil edilme kriterleri

silah ruhsatı almaya uygun olmak, çalışmaya katılmayı onaylamak, ölçeklere uyum sağlayabilmek, diyabet, hipertansiyon koroner arter hastalığı gibi ek kronik bir dahili hastalığının olmaması şeklinde belirlenmiştir. Kişilere öncelikle çalışma hakkında sözel olarak bilgi verilmiş, sonrasında yazılı olarak onamları alınmıştır. Çalışmaya katılmaya onay veren kişilere tarafımızca hazırlanmış sosyodemografik veri formu, Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri, Bilinçli Farkındalık Ölçeği doldurulmuştur. Sosyodemografik veri formu kişilerin basit demografik verilerini sorgulamakta ve silah ruhsatı alma sebeplerini belirlemektedir. Formda silah ruhsatı alma sebebi 4 kategoriye ayrılmıştır. Hobi, meslek gereği, kişisel güvenliğin sağlanması ve aile bireylerinden kalmış olması şeklinde kategorilere bolunmüştur. Polis, güvenlik, kuyumculuk, avukatlık gibi silah ruhsatına gereksinim duyan meslek grupları meslek kategorisinde değerlendirilmiş olup bireysel güvenliğin sağlanması sadece kişilerin kendilerini güvenlik altına almak adına amaçladıkları kategori olarak belirlenmiştir. Çalışmamız kesitsel tanımlayıcı çalışma olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın etik kurul onayı alınmıştır ve bu çalışmada yapılan tüm uygulamalar kurumsal ve/veya ulusal araştırma komitesinin etik standartlarına ve 1964 Helsinki Bildirgesi'ne ve daha sonraki düzeltmelerine veya karşılaştırılabilir etik standartlara uygun yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Sosyodemografik Veri Formu: Tarafımızca hazırlanmıştır. Yaş, cinsiyet, medeni durum, ogrenim durumu gibi basit demografik verileri sorgulayan ve silah ruhsatı alma nedeninin sorulduğu bir form olarak tarafımızca tasarlanmıştır.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri: Toplam 36 sorudan oluşan öz bildirim ölçeğidir. Bağlanmayı değerlendirmektedir. İki alt boyutu mevcuttur. Bunlar kaçıngan ve kaygılı bağlanmadır. Artan puanlar o alt boyuta ait artmış bağlanma özellikleri göstermektedir. 0-7 arasında bir değerlerle puanlandırılır. Türkçe geçerlik ve güvenirliği Sümer tarafından yapılmıştır (11).

Bilinçli Farkındalık Ölçeği: 2003 yılında Brown ve Ryan tarafından geliştirilmiştir. 15 maddeden oluşmaktadır ve kişilerin duygusal farkındalığını ölçmektedir. Altılı likert tiptedir, öz bildirim ölçeğidir ve kişi kendisi doldurmaktadır. Ölçekten alınan puanlar azaldıkça kişinin bilinçli farkındalığının da azalmış olduğu duşunulmektedir (12). Türkçe geçerlilik ve güvenirliği Özyeşil tarafından yapılmıştır (13).

İstatistik

Araştırma verisi "SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 (SPSS Inc, Chicago, IL)" aracılığıyla bilgisayar ortamına yüklenmiş ve değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler ortalama±standart sapma, frekans dağılımı ve yüzde

olarak sunulmuştur. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu görsel (histogram ve olasılık grafikleri) ve analitik yöntemler (Kolmogorov-Smirnov Testi/ Shapiro-Wilk Testi) kullanılarak incelenmiştir. Normal dağılıma uymayan değişkenler için ise; iki bağımsız grup arasında Mann-Whitney U Testi, üç bağımsız grup arasında ise; Kruskal Wallis Testi istatistiksel yöntem olarak kullanılmıştır. Üç Bağımsız grup arasında anlamlı

Tablo 1: Katılımcıların Sosyodemografik Verileri ve Klinik Özellikleri

	Minimum	Maksimum	Ort.
Yaş	19	72	42,09±12
	n	%	
Cinsiyet			
Kadın	11	5,3	
Erkek	196	94,7	
Medeni Durum			
Evli	162	78,3	
Bekar	39	18,8	
Dul	6	2,9	
Eğitim			
İlköğretim	67	32,4	
Lise	91	44	
Üniversite	49	23,7	
Ruhsat Başvuru Nedeni			
Hobi	50	24,2	
Meslek Gereği	55	26,6	
Güvenlik Amaçlı	77	37,2	
Aileden Kalma	25	12,1	
Ailede Silah			
Var	82	39,6	
Yok	125	60,4	
Toplam	207	100	

Tablo 2: Katılımcıların Ölçek Puanları

	Minimum	Maksimum	Ortalama
BFÖ	15	90	79,23
YIYE	18	89	46,77
Kaçıngan Bağlanma			
YIYE Kaygılı Bağlanma	18	126	47,39
YIYE Toplam	36	201	94,09

BFÖ: Bilinçli Farkındalık Ölçeği. **YIYE:** Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II

fark saptandığında farkın kaynağını saptamaya yönelik bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır. Kruskal Wallis fark testinde etki büyüklüğünün hesaplanmasında X²: n-1 formülü kullanılmıştır (14). İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya polikliniğe silah ruhsatı alma sebebiyle başvuran toplam 207 katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcıların en küçüğü 19 yaşında en büyüğü 72 yaşındadır (Ort.: 42,09±12). Katılımcıların 11'i (%5,3) kadın, 196'sı (%94,7) erkek; 162'si (%78,3) evli, 39'u (%18,8) bekar, 6'sı (%2,9) dul, 67'si (%32,4) ilköğretim, 91'i (%44) lise, 49'u (%23,7) üniversite mezunudur. Katılımcıların 50'si (%24,2) silah ruhsatını kişisel hobi için, 55'i (%26,6) meslek gereği, 77'si (%37,2) bireysel güvenliğini sağlamak amaçlı almak istediğini belirtirken, 25'i (%12,1) silah aileden kaldığı için silah ruhsatı almak istemektedir. Silah ruhsatı almak için başvuran kişilerin 82'sinin (%39,6) ailesinde en az bir kişinin silah ruhsatı varken, 125'inin (%60,4) ailesinde silah ruhsatı olan bir birey yoktur (Tablo.1). Katılımcıların silah ruhsatı alma nedeni hobi, meslek gereği, güvenlik amaçlı ve aileden kalma şeklinde 4 gruba ayrılmıştır. Ayrı ayrı bu 4 grubun ölçek puan ortalamalarının arasındaki istatistiksel farka bakıldığında bilinçli farkındalık ölçeğinde gruplar arasında orta büyüklükte (etki büyüklüğü=0,49) (15) anlamlı farklılık saptanırken (p=0,018), yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin kaçıngan alt boyutu, kaygılı alt boyutu ve toplam puanında gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır (kaçıngan p=0,348; kaygılı p=0,29; toplam p=0,788) (Tablo 2-3). Bilinçli farkındalık ölçeğinde gruplar arası farklılık saptanması üzerine bonferroni düzeltmesi ve ikili gruplar halinde istatistiksel karşılaştırma yapılmıştır. Ölçek alt gruplarına bakıldığında bireysel güvenliğini sağlamak için silah ruhsatı başvurusunda bulunan kişilerde bilinçli farkındalık ölçeğinin toplam puanının diğer gruplardan anlamlı olarak daha düşük olduğu bulunmuştur (p=0,011; p=0,019; p=0,029) (Tablo.4-5, Figure 1).

TARTIŞMA

Çalışmamızda bireysel silahlanmanın nedenlerine yönelik olarak kişilerin duygusal farkındalıkları ve bağlanma stilleri araştırılmıştır. Çalışmanın bulgularına bakıldığında silah ruhsatı almak için başvuran kişilerin ruhsat başvurusunda bulunma sebeplerinde en yüksek oran bireysel güvenliğin sağlanması seçeneği olmuştur. Ayrıca bireysel olarak güvenliğini sağlamak için silah ruhsatı başvurusunda bulunan kişilerde bilinçli farkındalık düzeylerinin daha düşük olduğu bulunmuştur. Türkiye'de genel olarak çalışmalara bakıldığında silah ruhsatı başvurularının çoğunluğunun erkekler tarafından yapıldığı görülmektedir (3, 16). Yine aynı şekilde Şanlıurfa'da yapılan bir çalışmada

Tablo 3: Katılımcıların Ruhsat Başvuru Sebeplerine Göre Ölçek Puanları

	n	mean	p	EB
BFÖ				0,49
Hobi	50	112,99		
Meslek Gereği	55	110,6	0,018*	
Güvenlik Amaçlı	77	87,5		
Aileden Kalma	25	122,32		
YIYE KÇ				
Hobi	50	93,69		
Meslek Gereği	55	109,65	0,348*	
Güvenlik Amaçlı	77	102,29		
Aileden Kalma	25	117,44		
YIYE KY				
Hobi	50	113,31		
Meslek Gereği	55	110,15	0,29*	
Güvenlik Amaçlı	77	97,61		
Aileden Kalma	25	91,54		
YIYE Toplam				
Hobi	50	104,92		
Meslek Gereği	55	110,06	0,788*	
Güvenlik Amaçlı	77	99,29		
Aileden Kalma	25	103,32		

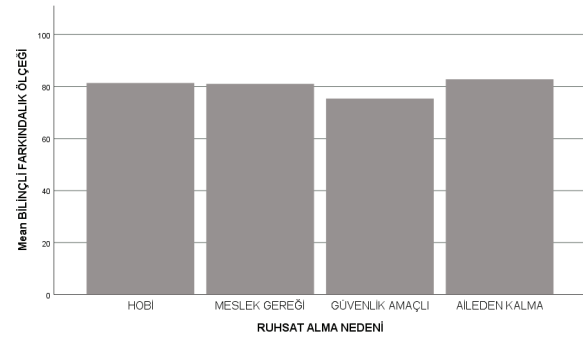
*:Kruskal Wallis H , $p<0,05$, **EB:** Etki Büyüklüğü, **BFÖ:** Bilinçli Farkındalık Ölçeği, **YIYE KÇ:** Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaçınan Alt Boyutu, **YIYE KY:** Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kaygılı Alt Boyutu, **YIYE Toplam:** Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Toplam Puanı

silah ruhsatı başvurusunda bulunan kişilerin %95,4'ü erkektir (17). Yapılan bir çalışmada ateşli silahlarla suç işleyen kişilerin çoğunluğunun erkek olduğu bildirilmiştir. Aynı çalışmada ateşli silahlarla suç işleyen kişilerin % 34' ünün suç esnasında kullandığı silahı ruhsatlıdır ve bu kişilerin %94,1'inin silah ruhsatı almadan önce psikiyatrik muayeneleri yapılmıştır (18). Bizim çalışmamızda literatürle uyumlu oranda silah ruhsatı başvurusunda bulunanların %94,7 si erkektir. Silahlanma ve şiddet olaylarının artışıyla kişiler kendini daha güvensiz hissederler (19). Kişilerin bireysel silahlanmasında kendini koruma düşüncesinin ön planda olduğu görülmektedir. Bireysel silahlanma ile birlikte şiddet haberleri giderek artmaktadır. Bu

Tablo 4: Katılımcıların BFÖ Ölçek Puanlarının Ruhsat Alma Nedenlerine Göre İncelenmesi

	p
Güvenlik-Meslek	0,011*
Güvenlik-Hobi	0,019*
Güvenlik-Aileden Kalma	0,029*
Meslek-Hobi	0,416*
Meslek-Aileden Kalma	0,524*
Hobi-Aileden Kalma	0,838*

*: Mann Whitney U; $p<0,05$

Figure 1: Ruhsat Alma Nedenlerine Göre Grupların Bilinçli Farkındalık Ölçeği Puanları

durumda kişiler kendilerini bireysel olarak daha az güvende hissetmekte ve dış dünyayı daha tehdit dolu algılamaktadır. Bu sebeple de bireysel güvenliği artırmak için silahlanmaya yönelmektedirler (20). Kişiler dünyayı tehditkâr olarak algıladıklarında devletin kendisini koruyamayacağı düşüncesi ile bireysel silahlanmaya yönelebilirler. Dış dünya tehlikelidir ve ben kendimi korumalıyım hissiyle kişilerde silahlanma motivasyonu oluşabilir (21). Silah ruhsatları ülkeler tarafından belli başlı bazı mevzuatlar yönergesinde verilmektedir (22). Silah ruhsatı başvurularının yönergeyle düzenlenmesinin amaçlarından biri de ateşli silahlara bağlı şiddet olaylarının en aza indirgenmesidir. Silah ruhsatı verilmeden önce kişiler ruhsal patolojiler yönünden psikiyatri hekimlerince değerlendirilirler. Ancak bu her zaman için çok doğru sonuçlar vermeyebilir. Kişilerin şiddet eğilimleri değerlendirilirken önceki adli geçmişleri, alkol ve madde kullanımı, ruhsal hastalık tanısı, kişisel özellikleri, çevresel özellikleri

Tablo 5: Ruhsat Alma Nedenlerine Göre Grupların Bilinçli Farkındalık Ölçeği Puan Ortalamaları

Ruhsat Alma Nedeni	n	Minimum	Maksimum	Mean	Std. Dv
Hobi	50	50	90	81,38	9,122
Meslek Gereği	55	54	90	81,05	8,757
Güvenlik Amaçlı	77	15	90	75,38	15,524
Aileden Kalma	25	63	90	82,8	7,8

gibi birçok ruhsal faktör geniş ve ayrıntılı şekilde değerlendirilmelidir (23).

Bilinçli farkındalık kişinin tam da şu anda ne olduğu ve ne hissettiğinin tam olarak farkında olması, duygularını ve davranışlarını etkili biçimde kontrol edebilmesi anlamına gelmektedir. Bilinçli farkındalığın yüksek olması kişinin ruhsal olarak kendini daha iyi hissetmesi, sorunlarıyla başa çıkabilme becerilerinin daha etkili olmasını sağlamaktadır. Kişiler ilişkilerinde ya da çevrelerinde herhangi bir sorunla karşılaştıklarında daha doğru çözüm önerileri geliştirebilmektedirler (12). Yapılan bir araştırmada bilinçli farkındalığı yüksek olan kişilerin psikolojik iyi oluşlarının yüksek olduğu bulunmuştur (24). Çalışmamızda da silah ruhsatı alma sebebi bireysel güvenliği sağlamak amaçlı olan kişilerde bilinçli farkındalık düzeyleri daha düşük bulunmuştur. Bu kişiler dünyayı ve şu an oldukları anı diğer insanlara göre daha tehditkâr, daha tehlikeli, sorunları daha çözülmez ve büyük hissediyor olabilirler. Bu da kişileri bireysel güvenliğini sağlamak amacıyla silahlanmaya yönlendiriyor olabilir. Bilinçli farkındalık kişiye sabır, yargılamama, empati yapma, şefkatli düşünme, her türlü dış uyaranı birbirinden ayırarak daha sağlıklı karar verme sürecinde yardımcı olmaktadır. Birçok ruhsal patolojide bilinçli farkındalığın düşük olduğu görülebilir (25, 26). Yapılan araştırmalarda kişilik bozukluklarında da bilinçli farkındalık düzeyinin düşük olabildiği görülmüştür (27-29). Tedavi sürecinde bilinçli farkındalığa yönelik terapi modellerinin eklenmesiyle kişilerde stresle başa çıkma düzeyleri artabilir, ruhsal olarak kendilerini daha iyi hissedebilirler. Aslında bu durumda kişilerin dış dünyaya dair tehdit algılarını değiştirerek bireysel silahlanmaya yönelim azalabilir (30).

Çalışmamızda silah ruhsatı nedenleriyle ilişkisinin incelendiği bir diğer konu da bağlanmalıdır. Bağlanma çocukluk çağında bakım verenle kurulan ilişkiyi temsil etmektedir. Bağlanmaya yönelik kaçınan, kaygılı, güvenli bağlanma şeklinde alt tanımlamalar bulunmaktadır. Güvenli bağlanma erişkinlik döneminde stresle başa çıkabilme, sağlıklı ilişkiler kurabilme açısından önemlidir (31). Çalışmamızda bağlanmanın silah ruhsatı alma sebepleriyle bir ilişkisi

saptanmamıştır. Ancak çalışmamızın bulgularına bakıldığında bireysel güvenliğin sağlanması en fazla silah ruhsatı alma sebebidir ve bireysel güvenlik algısı hem sorun çözme becerileriyle ilişkili hem de dış dünyaya dair algılarımızla ilişkilidir. Güvenli bağlanma stili kişilerin yetişkinlik döneminde daha sağlıklı ilişkiler kurmasına yardımcı olmaktadır (32).

Literatürde bireysel silahlanma ve bağlanmanın ilişkisini inceleyen araştırmalar kısıtlıdır. Giderek artan bir sorun olan bireysel silahlanmanın önlenmesinde bireysel silahlanma nedenlerinin araştırılması önemlidir. Silah ruhsatı başvurularında kesitsel ve kısıtlı bir muayene ile kişinin silah ruhsatını almaya uygun olup olmadığının karar verilmesi zordur. Bu durumda klinisyene fazla sorumluluk düşmektedir. Daha ayrıntılı ruhsal değerlendirme, kişinin aile içi ilişkileri, sosyal çevresine ait bilgiler alınabilir. Yetiştirilme şekli, güven hissi, silah başvurusunda bulunma nedeni ve bu nedenin altında yatan sebepler incelenebilir ve kişi sosyal ilişkileri açısından ayrıntılı değerlendirilebilir. Bir diğer seçenek ise silah ruhsatı başvuruları için bu alanda profesyonellerden oluşan, şahısların hem tıbbi durumlarını hem de sosyal ilişkilerini inceleyen kurullar oluşturulabilir. Bu şekilde bireysel silahlanma konusunda daha olumlu sonuçlar elde edilebilir. Bireysel silahlanmanın hem kişisel hem de toplumsal olumsuz etkileri göz önünde bulundurulduğunda hem literatürde hem de yasal süreçlerde yeni gelişmelere ve araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmamızın kısıtlılıkları; tek merkezli bir çalışma olması nedeniyle çalışmamızın sonuçları genellenemez. Daha geniş örneklemlerle başka çalışmalarla da bulgular desteklenmelidir. Silah ruhsatı başvurularında kişilerin kendilerini olduklarından daha iyi gösterme eğilimleri olabilir bu da çalışma sonuçlarını etkileyen bir unsurdur. Çalışmamızın bulgularına bakıldığında da bağlanma ile silah ruhsatı alma sebepleri arasında bir ilişki bulunmadığı görülmektedir, bu sonuç katılımcıların kendilerini olduklarından daha iyi gösterme çabalarından kaynaklanıyor olabilir. Bireysel silahlanma ve bireysel silahlanma nedenlerinin ruhsal patolojiler ile ilişkisi önemlidir ve bu konuda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Finans: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almamışlardır.

Çıkar çatışması: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Etik: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Başkanlığının 13.04.2022 tarih ve E-40465587-050.01.04-395 sayılı izni ile yapılmıştır.

KAYNAKLAR

1. Nansel TR, Overpeck M, Pilla RS, Ruan WJ, Simons-Morton B, Scheidt P. Bullying behaviors among US youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Jama*. 2001;285(16):2094-100.
2. Orhan G, Yeter ÖB. Individual Armament as an Internal Security Threat: An Assessment of Turkey's Position with Policy Alternatives [in Turkish]. *ASSAM International Refereed Journal*.130-43.
3. Torun F, Torun SD, Yıldırım EA. Depression, anger, alexithymia and personality traits in applicants for gun license [in Turkish]. *Evaluation*. 2011;68(73.14):14-9.

4. Nacar EH, Gökkyaya F. A Review Article on Attachment and Maternal Attachment [in Turkish]. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry and Psychology*. 2019;1(1):50- 6.
5. Kesebir S, Kavzoğlu SÖ, Üstündağ MF. Attachment and psychopathology [in Turkish]. *Current Approaches in Psychiatry*. 2011;3(2):321-42.
6. Sümer N, Ünal S, Selçuk E, Kaya B, Polat R, Çekem B. Attachment and Psychopathology: The Relationship of Attachment Dimensions with Depression, Panic Disorder and Obsessive-Compulsive Disorder [in Turkish]. *Turkish Journal of Psychology*. 2009;24(63).
7. Deniz M. The Relationships Between Attachment Styles with Child Abuses and Guilt-Shame in Adolescence [in Turkish]. *Eurasian Journal of Educational Research*. 2006(22).
8. Xu M, Liu B, Gu R, Yang S, Wang H, Zhu X. Self-awareness buffers the consequences of negative feedback: Evidence from an ERP study. *International journal of psychophysiology : official journal of the International Organization of Psychophysiology*. 2021; 164:9-16.
9. Lane MA, Cunningham SD, Ellen JM. The intention of adolescents to carry a knife or a gun: a study of low-income African-American adolescents. *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine*. 2004;34(1):72-8.
10. DeSimone ME. Gun violence prevention and treatment: A challenge for NPs and NP educators. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*. 2022;34(1):3-4.
11. Batıgün AD, Büyüksahin A. Alexithymia: Psychological Symptoms and Attachment Styles [in Turkish]. *Journal of Clinical Psychiatry*. 2008;11(3).
12. Brown KW, Ryan RM. The benefits of being present: mindfulness and its role in psychological well-being. *Journal of personality social psychology*. 2003;84(4):822.
13. Özyeşil Z, Arslan C, Kesici Ş, Deniz ME. Alexithymia: Psychological Symptoms and Attachment Styles [in Turkish]. *Education and Science*. 2011;36(160).
14. Green SB, Salkind NJ, Green SB. *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and understanding data*. seventh edition ed. new jersey: Pearson Education; 2005.
15. Cohen J. A power primer. *Psychological bulletin*. 1992;112(1):155-9.
16. Uysal C, Atli A, Kır ZM, Bulut M, Korkmaz M, Güneş M, Sivri S, Bulut K, Gören S. Evaluation of Applications to Dicle University Hospitals Health Board for Gun License: A Retrospective Study [in Turkish]. *Journal of Forensic Medicine*. 2013;28(2):97-107.
17. Atli A, Bulut M, Uysal C, Kaya M, Karababa F, Güneş M, Beşaltı S, Bez Y, Sır A. Applications for Gun License Report: Sample of Şanlıurfa [in Turkish]. *Mustafa Kemal University Medical Journal*. 2012;3(12):28-38.
18. Özdeş T, Oral G, Cantürk N, Kumral B, Erkol ZZ. The sociodemographic characteristics and psychiatric profiles of the accused persons who committed crime by means of firearms [in Turkish]. *Anatolian Journal of Psychiatry*. 2014.
19. Yasuntimur A, Öğünç Gİ. Individual Armament And Violence: The Current Status Of Firearm Violence [in Turkish]. *Journal of Security Sciences*. 2022;11(1):167- 200.
20. Warner TD, Thrash CR. A matter of degree? Fear, anxiety, and protective gun ownership in the United States. *Social Science Quarterly*. 2020;101(1):285-308.
21. Buttrick N. Protective Gun Ownership as a Coping Mechanism. *Perspectives on psychological science: a journal of the Association for Psychological Science*. 2020;15(4):835-55.
22. Özkan ZA. Types Of Doctor's Reports And Their Issuance [in Turkish]. *Yaşar Law Review*.3(1):4-54.
23. Melamed Y, Bauer A, Kalian M, Rosca P, Mester R. Assessing the risk of violent behavior before issuing a license to carry a handgun. *The journal of the American Academy of Psychiatry and the Law*. 2011;39(4):543-8.
24. Deniz ME, Erus SM, Büyükcebeci A. Relationship Between Mindfulness and Psychological Well-Being: The Mediating Role of Emotional Intelligence [in Turkish]. *Turkish Psychological Counseling Guidance Journal*. 2017;7(47):17-31.
25. Aktepe İ, Tolan Ö. Mindfulness: A Current Review. *Current Approaches in Psychiatry [in Turkish]*. 2020;12(4):534-61.
26. Lomas T, Medina JC, Ivtzan I, Rupprecht S, Eiroa-Orosa FJ. The impact of mindfulness on the wellbeing and performance of educators: A systematic review of the empirical literature. *Teaching Teacher Education*. 2017; 61:132-41.
27. Baer RA, Smith GT, Allen KB. Assessment of mindfulness by self-report: the Kentucky inventory of mindfulness skills. *Assessment*. 2004;11(3):191-206.
28. Mitchell R, Roberts R, Bartsch D, Sullivan T. Changes in mindfulness facets in a dialectical behaviour therapy skills training group program for borderline personality disorder. *Journal of clinical psychology*. 2019;75(6):958-69.
29. Carmona i Farrés C, Elices M, Soler J, Domínguez-Clavé E, Pomarol-Clotet E, Salvador R, Pascual JC. Effects of mindfulness training on borderline personality disorder: Impulsivity versus emotional dysregulation. *Mindfulness*. 2019;10(7):1243-54.
30. Shapiro SL, Brown KW, Biegel GM. Teaching self-care to caregivers: Effects of mindfulness-based stress reduction on the mental health of therapists in training. *Training education in professional psychology*. 2007;1(2):105.
31. Tüzün O, Sayar K. Attachment theory and psychopathology [in Turkish]. *The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*. 2006;19(1):24-39.
32. Morsünbül Ü, Çok F. Attachment and related variables [in Turkish]. *Current Approaches in Psychiatry*. 2011;3(3):553-70.